

Article "La manca de beques menjador es cronifica" (Diari de l'Educació, 11/05/2015)

LA MANCA DE BEQUES MENJADOR ES CRONIFICA

Falten 185.636 beques més per atendre els alumnes en risc d'exclusió social i garantir l'èxit escolar

Un entorn segur i una correcta alimentació són les primeres de les condicions que s'han de satisfer per garantir l'èxit escolar dels infants i joves. Per poder oferir aquestes dues condicions, les famílies que ho necessitin han de poder tenir el recolzament de les administracions públiques. Així està disposat per la [Convenció de les Nacions Unides sobre els drets dels infants](#) (art 6.2, 24.1, 24.2, 27.1 i 27.3) i la constitució espanyola (art 39.4). Segons les dades de pobresa infantil recollides per diferents ONG i organismes oficials com IDESCAT, les necessitats han augmentat els darrers anys, però les ajudes no han estat proporcionals ni efectives (EDUCO: "[la regressió dels drets de la infància a Espanya 2007- 2010](#)" ; [UNICEF: la infància a Espanya 2014](#) ; [Càritas, informe Càritas Europa 2014](#)).

Les beques de menjador (ajuts de menjador) és l'eina que té el Departament d'Ensenyament, com administració de l'Estat, per acomplir el seu deure en aquesta matèria. Segons les dades recollides, però, el pressupost destinat a aquesta partida ha disminuït respecte el 2010. Per satisfer aquestes necessitats cal invertir multiplicant per 4 les beques, segons una estimació basada en les dades de pobresa infantil del curs 2012-13.

La manca de beques de menjador es cronifica. Estudiant les dades de l'[informe del Síndic de Greuges de 2013 sobre malnutrició infantil](#), s'observa que el curs 2009-10 es va arribar al màxim amb 75.460 beques (42,01M€) per a 951.408 alumnes, des d'infantil fins a l'ES0. A partir d'aquest curs han estat inferiors, de manera que el període 2012-13 es van atorgar 63.659 (32,2M€) per a 998.354 alumnes. Tot i que el Departament d'Ensenyament va prometre 75.000 beques per al curs 2013-14, se'n van atorgar només 67.364 (7.636 menys de les promeses). Aquest curs, la conselleria ha anunciat que en seran 69.000, incloent les del Consorci d'Educació a Barcelona, 6.000 menys de les promeses per al curs anterior ([premsa.gencat.cat, 05/09/2014](#)).

En qualsevol cas, el Síndic de Greuges ha calculat que només el 24,2% de l'alumnat en risc de pobresa tenia cobertura el curs 2012-13. Si mantenim aquest dèficit en els següents anys, i donem per bona la previsió de beques per aquest curs, **encara falten 185.636 beques per cobrir tots els alumnes amb risc de pobresa**. La FaPaC ha publicat recentment un resum de dades sobre la relació entre la pobresa i la manca de beques menjador on es manifesta aquesta mancança ([resum de dades FaPaC](#)).

L'increment de sol·licituds (un 20%, segons els Consells Comarcals) i la disminució del pressupost del Departament d'Ensenyament en ajuts de menjador ha provocat que altres administracions com els ajuntaments, o organitzacions com Creu Roja, Càritas o EDUCO hagin hagut d'intervenir amb els seus propis recursos. En qualsevol cas, tal com descriu [AJUDA EN ACCIÓ](#), les ajudes davant la situació d'emergència social estan sent puntuals i pal·liatives.

- Quines són les causes que fa que hi hagi tanta diferència entre el nombre de beques

concedides i les que es necessiten per atendre la pobresa infantil?

- Per la definició dels llindars per accedir a les beques menjador s'utilitza l'[Índex de Renda de Sufficiència \(IRSC\)](#) en la definició dels llindars per accedir a les beques menjador. L'índex IRSC és un factor creat per la Generalitat de Catalunya l'any 2006 que està per sota de l'indicador estàndard europeu pel càlcul del risc de pobresa i exclusió, l'indicador [AROE](#). AROE és utilitzat pels organismes estadístics com el mateix Indescat. Per exemple, el llindar de risc de pobresa i exclusió segons AROE és de 19.787,5 per una família de 2 adults i 2 nens ([Idescat](#)). En canvi, aplicant l'índex IRSC per la mateixa família, per obtenir una beca del 50% de l'àpat el llindar és de 10.967,73 € de renda, i per obtenir el 100%, de 7.780,64 € ([Bases de la convocatòria curs 2014-15](#)). En el primer cas, per una beca del 50%, s'ha d'acreditar ingressos inferiors al 57% d'AROE i en el segon, pel 100% de l'àpat, no més del 26% d'AROE.
- El fet que per l'atorgament el 100% del preu de l'àpat el llindar de la renda estigui tant per sota de l'índex IRSC aplicat, com hem vist en el punt anterior, fa que **la gran majoria de beques siguin només del 50%**. Aquest fet dificulta a moltes famílies el pagament complet dels àpats i condiona les altres despeses familiars. A l'escola Fort Pienc de Barcelona, de les 65 beques concedides només 3 han estat del 100% (el 4,4%). Al Bages, només el 2% han estat del 100% i en molts casos aquest fet fa que l'import de la beca s'exhaureixi a meitat de curs i es quedin sense la resta. ([Manresa Informa, 30/01/2015](#)).
- En els **centres de secundària** amb horari partit les beques menjador només es donen pels dies que hi ha classe a la tarda. **Si el centre té la jornada compactada les beques han desaparegut completament**. Això fa que els alumnes de secundària no puguin comptar amb aquest suport ([Telenotícies TV3, 24/11/15](#)).
- Els càlculs per les sol·licituds es fan a partir de la declaració de renda de l'any anterior al del curs lectiu, de manera que **les famílies es poden trobar una situació de carència durant el curs sense poder demanar la beca**.

Tal com va declarar la Síndica de Greuges de Barcelona el 2 de gener en una emissió de televisió ([Connexió de Btv](#); minuts 7'40" al 9'50"), no és suficient que les beques només cobreixin una part de l'àpat. Aquest fet fa que moltes famílies, que no poden ni tan sols pagar l'altra meitat de l'àpat, renunciïn a sol·licitar la beca i mantinguin els seus infants amb risc de malnutrició ([Creu Roja, 2011: "L'impacte de la crisi en la infància i les famílies"](#)). El fet de no poder quedar-se a menjar a l'escola és una de les causes d'absentisme en famílies en risc d'exclusió.

Segons un estudi de la Fundació ADSIS ([El futur comença avui, 2013](#)) un 61% dels alumnes d'ESO entrevistats en risc d'exclusió social tenien 3 o més matèries suspeses, mentre que la resta d'alumnat només un 37%. El fet de no poder progressar en els estudis determina una vida amb més precarietat laboral i risc d'exclusió i marginació. El mateix estudi d'EDUCO mencionat mostra que la població espanyola de 2011 amb estudis superiors tenia un índex del 11,7% d'atur, mentre que la població sense estudis superiors pujava al 19,3%. Segons [James Heckman](#), de la Universitat de Chicago i premi Nobel d'Economia, un increment de la inversió en educació -especialment en els primers anys escolars- millora els resultats educatius, disminueix l'impacte negatiu en les persones i la despesa social (en intervencions per millorar els resultats educatius i la inserció laboral).

La manca de beques menjador està sent crònica donat l'augment de la pobresa infantil dels darrers anys i el poc pressupost que el Departament d'Ensenyament hi dedica. Augmentar en 185.636 més les actuals 69.000 beques, garantir el 100% de l'àpat, recuperar les beques menjador a secundària i definir mecanismes per poder atorgar beques al llarg de tot el curs hauria de permetre **lluitar més eficaçment contra la pobresa infantil i, alhora, afavorir l'èxit educatiu dels alumnes**.

Miquel Gené i Molins

AMPA Escola Fort Pienc

Comissió Beques menjador i Pobresa infantil de FaPaC

<http://miquelindignat.blogspot.com.es/>

Llegir article publicat a [El Diari de l'Educació](#)

Font URL : <http://www.fapac.cat/la-manca-de-beques-menjador-es-cronifica>